

20.01.2023

7-А кл.

Всесвітня історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Середньовічні держави від роздробленості до монархії. Франція в 11-15 ст.

Мета: сформувати знання про створення централізованої держави у Франції; розвивати навички установлювати причиново- наслідкові зв'язки, розрізняти привід і причину історичних явищ; характеризувати діяльність історичних осіб та висловлювати судження щодо їхнього внеску в розвиток французької держави; розвивати пам'ять; виховувати пізнавальний інтерес до історії.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/tQKirbJKAak>

Опрацюйте опорний конспект:

Наприкінці X ст. у Франції відбулася зміна династії. Останніх Каролінгів спіткала таж доля, що їх попередників Меровінгів. Засновником нової династії став один з нащадків графа паризького Еда, що уславив своє ім'я під час захисту міста від норманів – Гуго Капет. Так у Франції розпочалося правління нової династії Капетингів (987-1328 рр.).

Правління нової династії почалося, коли Франція переживала скрутні часи феодальної роздробленості. Перші Капетинги не мали майже ніякої влади і визнавалися лише “першими серед рівних”. Король не був навіть найсильнішим серед інших феодалів. Господарем він був лише у своїх власних володіннях — королівському домені — герцогстві Іль-де-Франс. Це була вузька смужка земель, що простягалися вздовж річок Сени і Луари від Парижа до Орлеана і з усіх боків оточувалися володіннями інших феодалів. Інші герцоги та графи часто володіли більшими землями, ніж король, і не поступалися йому силою. Та навіть у власному домені королю доводилося вести наполегливу боротьбу проти свавільних баронів, які засіли у замках і не дуже боялися свого сеньйора.

Представники нової династії не бажали миритися з таким станом речей і у першій половині XII ст. королі почали поступово посилювати свою владу, спираючись на підтримку різних верств населення Франції.

Період правління Капетингів співпав з часом коли Франція, як і вся Європа, переживала господарське піднесення. Успішно розвивалися сільське господарство, ремесла, зростали міста. Проте розвиток стримувався міжусобними війнами і свавіллям феодалів. Тому селяни, ремісники і купці були зацікавлені у сильній королівській владі, яка об'єднала б країну і поклала б край свавіллю феодалів. Королі вміло використовували такі ситуації та підтримували міста, захищали їх у боротьбі проти феодалів. Міста, своєю чергою, допомагали королю приборкувати непокірних васалів.

Із розвитком господарства відносини між феодалами і селянами швидко змінювалися. Одні феодали намагалися примусити селян платити більше, і невдоволені селяни втікали до міст, інші — звільняли селян від залежності і вимагали лише регулярної сплати грошей. Для того, щоб утримати в покорі вільних селян і відшукати втікачів, дрібним і середнім феодалам потрібна була сильна центральна влада. Вони почали підтримувати короля. Дехто з дрібних рицарів, невдоволених своїми сеньйорами, також шукав справедливості у короля.

Церква теж стала на бік короля. Вона засуджувала безглузді міжусобні війни в країні, під час яких гинули тисячі людей. Спираючись на підтримку міщан, дрібних і середніх феодалів та церкви, французькі королі розпочали боротьбу за об'єднання країни.

Столітня війна (1337-1453)

тривалий військово-політичний конфлікт між Англією і Францією за території, що раніше належали англійським королям

Привід до війни
Боротьба за французький престол

Причини війни

Англійські королі, маючи значні володіння у Франції, стояли на заваді об'єднанню країни

Суперництво між Англією та Францією через бажання володіти Фландрією

Місія Жанни д'Арк

6 березня 1429 Жанна прибула в замок Шинон, де знаходився Карл VII, і сповістила йому, що «голоси» повідомили їй: вона обрана Богом, щоб зняти облогу з Орлеана, перегородити англійцям шлях на південь, а потім привести короля в Реймс, місце коронації французьких королів. У народній свідомості один тільки досконалий там акт миропомазання робив монарха законним государем. Жанна зуміла переконати Карла, і той відправив її з військом в Орлеан. На час прибуття її в це місто (29 квітня 1429) чутка вже стверджувала, що саме вона – та діва, що врятує Францію. Це надихнуло військо, і в результаті ряду боїв, в яких брала участь сама Жанна, 8 травня 1429 облога була знята. Зняття облоги і проведена для цього серія перемог французьких військ переконали французів, що Бог вважає їх справу правою і допомагає їм.

Після такого тріумфу Жанну д'Арк називали Орлеанською дівою. А день звільнення міста святкується досі. Цікавим фактом є те, що, крім звільнення Орлеана, Жанна посприяла звільненню багатьох фортець, важливих для французів. Проведений після цього похід на Реймс перетворився на тріумфальний хід королівської армії. 17 липня

Карл VII коронувався в Реймсі, і під час урочистого акту Жанна тримала над ним прапор.

У серпні 1429 французи почали наступати на зайнятий англійцями Париж. Спроба взяти його виявилася невдалою, і незважаючи на наполягання Жанны, королівські війська відступили. Восени – взимку 1429 року і навесні 1430 Жанна брала участь в ряді дрібних сутичок з ворогом, і 23 травня 1430 року потрапила в полон до англійців.

Суд і смерть

Жанну д'Арк перевезли в Руан, та 9 січня 1431 року вона постала перед судом інквізиції. Трохи менше року дівчина перебувала в ув'язненні. Її звинуватили в чаклунстві та єресі: підлеглі англійцям церковники виходили з того, що тим самим завдадуть шкоди Карлу VII, бо в цьому випадку він виявиться коронованим єретичкою і відьмою. Жанна захищалася з рідкісною мужністю й винахідливістю, але 2 травня 1431 року їй було пред'явлено звинувачення в чаклунстві (звинувачення в єресі відпали) і було запропоновано відректися від віри в «голоси» і від носіння чоловічого одягу. Під страхом смерті вона погодилася на зречення і 28 травня була засуджена до довічного ув'язнення. Однак у в'язниці їй підкинули чоловічий одяг, що означало рецидив злочину і автоматично вело до смерті. Незважаючи на явну провокацію, Жанна заявила, що одягла чоловічий одяг добровільно, що бере зречення назад і шкодує про нього. Два дні потому – 30 травня 1431 року її заживо спалили на ринковій площі Руана.

У 1455-1456 роках в Бурже пройшов процес посмертної реабілітації Жанны д'Арк. 16 травня 1920 року вона була зарахована католицькою церквою до лику святих.

Підсумки війни

- 1) Англійців було вигнано з території Франції.
- 2) Прискорився процес об'єднання Франції.
- 3) Влада короля зміцнилася.
- 4) В Англії після війни Червоної та Білої троянд на троні затверджується династія Тюдорів.
- 5) В Англії посилюються позиції парламентаризму.

Домашнє завдання:

- прочитати пар. 17.
- запишіть причини Столітньої війни, основні битви та наслідки війни.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, вайбер 097-880-70-81, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com